

Utlåtande 2002:70 RIV (Dnr 1911/01)

Överenskommelse om att skapa en gemensam gymnasierregion i Stockholms län

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Överenskommelse om att skapa en gemensam gymnasierregion i
Stockholms län godkännes, bilaga.

Föredragande borgarrådet Jan Björklund anför följande.

Ärendet

Kommunstyrelsen yttrade sig den 20 juni 2001, § 48, över Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) utredning Gemensam gymnasierregion i Stockholms län. Sedan samtliga remissvar inkommit har KSL:s skolberedning utarbetat förslag till överenskommelse om att skapa en gemensam skolregion i länet. Såväl skolberedningen som KSL:s styrelse har ställt sig bakom förslaget och rekommenderar länets kommuner att godkänna överenskommelsen (*bilaga*).

Mina synpunkter

Alla elever ska ha rätt att söka alla skolor och utbildningar i hela länet. Invånarna i Stockholms län ser länet som en region utan tydliga kommungränser vad gäller bostad, arbetsmarknad och även utbildning.

Den gemensamma regionen innebär ett fördjupat samarbete mellan kommunerna i Stockholms län vad gäller gymnasieutbildning. Genom att inleda arbetet med en gemensam gymnasierregion tas kommungränserna bort vad gäller gymnasieval vilket stärker ungdomars valfrihet att välja skola oavsett vilken kommun de bor i. Valfriheten kommer få betydelse både för

vilken kommun de bor i. Valfriheten kommer få betydelse både för mångfalden och kvalitetsutvecklingen inom gymnasieskolan.

I överenskommelsen slås tydligt fast att respektive kommun beslutar om intagningsregler. Det kommer innebära i Stockholm att elever i Stockholms kommun har företräde till gymnasieplats i stadens skolor. Viktigt är att elever och föräldrar får information inför det viktiga gymnasievalet. En gemensam intagningsenhet kommer att byggas upp.

Jag anser att Stockholms stads tidigare synpunkter är tillgodosedda i överenskommelsen och att kommunfullmäktige därmed bör godkänna förslagen överenskommelse mellan länets kommuner om bildande av gemensam gymnasieregion i Stockholms län.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Erik Nilsson* (s) enligt följande.

En ökad samverkan mellan kommunerna i Stockholms län vad gäller gymnasieskolan är viktig och en nödvändig förutsättning för att vi på lång sikt ska kunna erbjuda alla ungdomar bra gymnasieutbildning och goda möjligheter att välja mellan olika utbildningsinriktningar.

Det finns två tydliga mål för denna samverkan, dels att klara elevantalsökningen på ca. 20 000 elever fram till år 2008, dels att kunna erbjuda alla elever i hela länet plats på sitt förstahandsvalda program.

Vi anser vidare att alla elever i Stockholms län skall ha rätt att söka alla gymnasieprogram och lokala inriktningar som finns i länet. Ansvar för intagningen samordnas mellan länets kommuner så att eleverna bara behöver ha kontakt med en instans. På sikt kan det vara lämpligt med ett kommunalförbund för att samordna gymnasieplanering och intagning till gymnasieskolan.

De skillnader som finns i kostnader mellan olika gymnasieprogram i olika kommuner får inte bli ett hinder för elevernas möjlighet att läsa program i andra kommuner. Det innebär att kommunerna måste komma överens om en ersättning som ligger någonstans emellan hemkommunens och mottagarkommunens kostnad per elev i de fall då kostnaderna skiljer sig åt.

Om det är fler sökande till ett visst program på en viss skola än det finns platser skall elever från hemkommunen beredas förtur. Det är bra att den föreslagna överenskommelsen sätter stopp för framförallt moderaternas krav på att antagningen i hela länet skall ske med betyg som urvalsinstrument. Risker är stora att vi skulle få en indelning i hög- och lågstatusskolor där vissa skolor bara får elever med extremt goda förutsättningar medan andra skolor bara skulle få elever med mycket dåliga förkunskaper. Elever med dåliga betyg skulle riskera att få åka långt till andra delar av länet för att få läsa ett gymnasieprogram som finns i den egna kommunen. Ett sådant

för att få läsa ett gymnasieprogram som finns i den egna kommunen. Ett sådant system är helt orimligt och skulle förstärka segregationen i stockholmsregionen.

Den stora frågan för gymnasieskolan i Stockholms län är hur vi skall klara den dramatiska ökningen av antalet elever under de närmaste åren. För närvarande finns inte en enda färdig plan för nya kommunala gymnasieskolor i länet, trots att vi om sex år måste ta hand om 20 000 fler elever. De borgerliga partierna förlitar sig på att marknaden i form av fristående skolor skall lösa denna jätteuppgift. Vi socialdemokrater anser att det måste till en kommunal satsning för att kunna erbjuda alla elever en gymnasieskola av bra kvalitet. I detta arbete måste länets kommuner samverka så att vi bygger rätt skola på rätt ställe.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Margareta Olofsson* (v) enligt följande.

Vänsterpartiet är positiv till en gemensam gymnasierregion som samordnar gymnasieantagningen i Stockholms län och som samarbetar om utbildningar. Vänsterpartiet är däremot negativ till en gemensam betygsbaserad gymnasieintagning. Principen om att elever ska kunna gå i en skola nära sin bostad är av väsentlig betydelse. Avhoppet kommer att öka betydligt om elever med sämre betyg kommer att få lång resväg till sin utbildning.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Överenskommelse om att skapa en gemensam gymnasierregion i Stockholms län godkännes, bilaga.

Stockholm den 29 maj 2002

På kommunstyrelsens vägnar:
CARL CEDERSCHIÖLD

Jan Björklund

Yvonne Modén

Särskilt uttalande gjordes av *Erik Nilsson*, *Leif Rönngren* och *Catharina Tarras-Wahlberg* (alla s) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Margareta Olofsson, Ann-Marie Strömberg* och *Iris Birath* (alla v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (v) i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av *Viviann Gunnarsson* och *Christopher Ödmann* (båda mp) enligt följande.

Att kommunerna i länet samarbetar och samverkar för att erbjuda alla elever en så bra gymnasieutbildning som möjligt ser Miljöpartiet som positivt.

Vi har under processen med en gemensam gymnasieregion framfört stark oro och kritik mot förslag om en antagning baserad på betyg. Som det ser ut just nu så är det moderata förslaget om att låta betygsantagning gälla även för länets samarbete inte aktuellt. Vi har därmed inget att erinra mot liggande förslag. Vi vill dock än en gång understryka det för oss självklara, att det för vissa elever är av stor betydelse att inte resvägen till gymnasieutbildningen blir för lång.

ÄRENDET

Kommunstyrelsen yttrade sig den 20 juni 2001, § 48, över Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) utredning Gemensam gymnasierregion i Stockholms län. Sedan samtliga remissvar inkommit har KSL:s skolberedning utarbetat förslag till överenskommelse om att skapa en gemensam skolregion i länet. Såväl skolberedningen som KSL:s styrelse har ställt sig bakom förslaget och rekommenderar länets kommuner att godkänna överenskommelsen (bilaga).

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 4 februari 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Förslag till överenskommelse

Överenskommelsen innebär en gemensam avsiktsförklaring att skapa en gemensam utbildningsregion på gymnasieområdet. Strävan är att gymnasieungdomarna skall träffa egna välgrundade val, utan geografiska, administrativa, sociala eller kulturella hinder. Gymnasierregionen byggs genom ett fördjupat samarbete inom följande områden:

1. Gemensam planering av utbildningsutbudet i länet. I arbetet skall det sörjas för att ett brett utbud av utbildningar finns tillgängligt i hela länet. Det finns ett särskilt behov av att säkra tillgången till smalare yrkesutbildningar. Vidare slås fast att alla elever i länet skall ha rätt att söka till alla skolor och utbildningar i hela länet.
2. Gemensam intagningsfunktion och information till elever och föräldrar. Genom en samordnad intagning är syftet att ta tillvara de möjligheter som finns till förenkling och sörja för att det skapas god tillgång till gymnasieutbildning till rimlig kostnad i hela länet. Intagningssystemet föreslås vara webbaserat och ger elever/föräldrar full insyn i hur eleverna placerar sig i olika sökalternativ. Det skall vidare föras diskussioner om gemensamma intagningskriterier till gymnasieskolan. Tills vidare skall dock varje kommun besluta själv om sina intagningsregler.
3. ~~Intagningssystemet~~ Beräkningsgrund för de interkommunala ersättningarna skall tas fram. Ambitionen är att komma fram till en gemensam prislista som omfattar såväl kommunala skolor som fristående skolor eller en överenskommelse som på annat sätt utjämnar de stora skillnader som finns i dag. Särskilt kostnadsdrivande utbildningar beslutas om i särskild ordning.

Det samordnade arbetet föreslås påbörjas i inledningen av år 2002 med målsättning att det gemensamma intagningssystemet skall fungera inför gymnasieintagningen till höstterminen 2003. Gemensam beräkningsgrund för interkommunal ersättning utarbetas under 2002. Under 2002 beslutas också om vilka och i vilken takt olika utbildningar fasas in i det gemensamma systemet och där kommunerna förbinder sig att betala interkommunal ersättning till varandra.

Arbetet skall årligen utvärderas.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret anser att kommunfullmäktige bör godkänna föreslagen överenskommelse mellan länets kommuner om bildande av gemensam gymnasierregion i Stockholms län.

Kommunstyrelsen ställde sig i huvudsak positiv till en gemensam gymnasierregion i Stockholms län i remissvaret till KSL den 20 juni 2001. De synpunkter som staden dock framförde anser stadsledningskontoret beaktas i den nu föreslagna överenskommelsen.

Invånarna i Stockholms län ser länet som en region utan allt för tydliga kommungränser avseende bostadsmarknad, arbetsmarknad och också när det gäller utbildning. Människor bor i en kommun, men pendlar till andra för arbete, utbildning, fritid, rekreation och nöjen. Genom att nu inleda inrättandet av en gemensam gymnasierregion tas hinder och kommungränser bort, vilket ökar ungdomarnas valfrihet att välja gymnasieskola oavsett i vilken kommun de bor. Det kommer att få betydelse för såväl mångfald som kvalitetsutveckling inom utbildningsväsendet i regionen. Kontoret vill understryka att det i överenskommelsen nu tydligt slås fast att det ännu är respektive kommun som beslutar om intagningsregler. Det betyder att elever i Stockholms kommun i enlighet med gällande regler har företräde till gymnasieplats i stadens skolor.

I det fortsatta arbetet med genomförandet är det väsentligt att den interkommunala ersättningen får en rimlig nivå. Ytterst kräver det gemensamma ambitioner på området mellan länets kommuner.

Kontoret vill vidare understryka vikten av att det gemensamma ansvar som samtliga kommuner har för att upprätthålla tillräcklig gymnasiekapacitet inför den stora elevökningen om ett antal år beaktas i det fortsatta genomförandet av gymnasierregionen. Hänsyn skall därvid tas till att ett växande antal friskolor etablerar sig i regionen. Det är dock väsentligt att inte ett fåtal kommuner får ta ett mycket stort ansvar för försörjningen av gymnasieplatser i regionen, eftersom det finns ekonomiska risker förknippat med detta som bör delas av länskommunerna.